

ՀԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՎՏԱՆԳԸ ԻՐԱԿԱՆ Է

Երուսաղեմ, Երուսաղեմ

Շանաձուկեր կը վիտան կալուածային գործառնութեանց աշխարհին մէջ: Ս. Յակոբեանց Ուխտի անդամ հոգեւորականները - թող ներուի մեզի հաստատել - չէին կրնար եւ չեն կրնար լողալ անոնց հետ, ինչպէս շուրջ 12 տարի առաջ չէին կրցած լողալ Վենետիկի Միփարեանները, որոնք կորսնցուցին Միփար Արքահօր ազգանուէր հաստատութեան պատկանող թանկարժէք հողաշերտեր եւրոպական գրօսավայրերու մէջ:

Հայկական Վենետիկը սնանկութեան դուռը հասած էր: Պահ մը խնդրական դարձած էր նոյնիսկ միաբաններուն ապրուստը: Եթէ բարեբախտութիւն է, որ հայկական Երուսաղեմը այդպիսի սարսափելի վիճակի մէջ չի գտնուիր, սակայն նպատակի եւ արդիւնքի նոյնութիւնը ակնբեր է: Վանքին նոր եկամուտ ապահովելու կամ եկամուտը բարձրացնելու համար կալուածներու շահարկումի գործառնութեան մէջ հայկական Երուսաղեմը ԹԵՐԵՒԱՍ գոհ դարձած է սաղիմեան խաբէութեան:

Այս կասկածն է, որ առաջին հերթին մղած է Ամեն. Տ. Թորգոմ Պատրիարքը, ՅԵՏՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, 1996ին դիմելու կալուածային-ֆինանսական հարցերով զբաղող ընկերութեան մը մասնագիտական կարծիքին, որուն համաձայն:—

Ա. Հայոց պատրիարքարանը ՍԽԱԼԱՄ է կարծելով որ 3 կալուածները, վարձակալական պայմանագրութեան աւարտին, այսինքն 99 տարի ետք, պիտի վերադառնան պատրիարքութեան՝ շէն ու շահաբեր: Այդ կալուածները ձեռքէ ելած են ԱՅԺՄԷՆ:

Բ. Համաձայնուած գինները, երկու կալուածներու պարագային, այսօրուան շուկայի սակերէն 10-15 առ հարիւր պակաս են: Երրորդ կալուածին համար պատրիարքարանին ստացածը կամ ստանալիքը շատ աւելի նուազ է:

Գ. Երեք կալուածներն ալ գրաւագրուած են համաձայնագիրները ստորագրող երկրորդ կողմերէն, այսինքն վարձակալներէն:

Այս կարծիքը, որ ամբողջութեամբ տեղ գտած է Ամեն. Պատրիարքին անունը կրող եւ Տնօրէն Ժողովին ուղղուած Օգոստոս 8, 1996 թուակիր յուշագրի մը մէջ, առ այսօր կը թուի ըլլալ ՄԻԱԿԸ: Զեմք ուզեք զայն նկատել վերջնական, մանաւանդ ճիշդ, բայց եթէ անոր երեք եզրակացութիւնները իրողութիւն են, ի՞նչ է անոնց նշանակութիւնը մեզի համար: Հայ Երուսաղեմի Պատրիարք Ամեն. Թորգոմ Արք. Մանուկեան եւ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան Տնօրէն Ժողով ԽԱՐՈՒԱՄ ԵՆ անըմբռնելի միամտութեամբ:

Ընդհանրապէս պէտք չէ հարցականի տակ առնել ազգային որեւէ հաստատութեան անշարժ կալուած շահարկելու որոշումին նպատակը: Ոչ ալ շահարկման եղանակը - գնել, շինել, վարձել, ծախել, ցանել: Բայց երբ կը կարծենք սեխ առած ըլլալ եւ տուն կը վերադառնանք տոպրակ մը սոխով, հարցը կը փոխուի:

Ա. Յակոբեանց Միաբանութեան Տնօրէն Ժողովը երեք կալուածներու շահարկման հարցը եւ համաձայնագիրներուն րովանդակութիւնը քննած է Դեկտեմբեր, 1991էն Փետրուար 20, 1995 գումարուած 10 նիստերու մէջ: Նոյն Տնօրէն Ժողովի որոշումով համաձայնագիրները ստորագրուած են յաջորդաբար

Յունուար 24, 1993ին, Յունիս 28, 1994ին եւ Փետրուար 20, 1995ին: Կը հետեւցուի, որ ոչ ոք ինքնագլուխ չարժած է եւ յարգուած է Ուխտին Կանոնը: Բայց 20րդ դարու վերջին տասնամեակին Կանոն, սեւմ եւ աղօթք կը թուի, թէ բաւարար չեն եղած հայկական Երուսաղէմը պաշտպանելու շանսն ունենալու յարձակումէն:

Մեր կարծիքով վանական իշխանութեան կողմէ չնախատեսուած, բայց եւ ամենէն սպառնալից վտանգը, բոլորովին աննախատեսելի հետեւանքներով, կու գայ կալուածներուն գրաւագրումէն, որ ներկայացուած է վերոյիշեալ Գ. եզրակացութեամբ: Եթէ վարձակալները, որոնք արդէն իսկ կալուածները գրաւի դրած են իբրեւ երաշխիք փոխառութեանց, չկարենան իրենց յանձնառութիւնները կատարել, պարտապահանջները կը տիրանան կալուածներուն: Այն ատեն հայոց պատրիարքարանին կը մնայ ... սոխի տոպրակը:

Կուգեմք ընդգծել ի պատիւ Ամեն. Թորգոմ Պատրիարքին, որ ան հոգեւոր պետէ մը ակնկալուած քաջութեամբ յօժարած է իր ԻՍԿ ստորագրած համաձայնագիրները ենթարկելու մասնագիտական քննութեան, ապա պարկեշտութիւնն ունեցած է ընդփոյթ աննպաստ յայտնութիւնները հաղորդելու Տնօրէն Ժողովի միաբան եղբայրներուն եւ Իսրայէլի հայ գաղութին ներկայացուցիչներուն:

Պիտի ուզէինք - եւ տրամաբանութիւնը, վարչագիտութիւնն ու շանսն ունենալու դէմ պաշտպանելու բնագոյրը կը պահանջէին - որ Ամեն. Պատրիարք Սրբազան Հայրն ու Տնօրէն Ժողովը՝

Ա. Առաջարկուած ծրագիրները ենթարկած ըլլալին մասնագիտական քննութեան եւ արժեւորման:

Բ. Մասնագէտներու յանձնարարու-

թեամբ ընտրած ըլլալին ամենէն նպաստաւոր առաջարկը կամ առաջարկները:

Գ. Բանակցութեան եւ օրինական փաստաթուղթերու պատրաստութեան ընթացքին ունեցած ըլլալին փորձառու, Ս. Երուսաղէմը սիրող, անոր պայմաններուն լաւագոյն ազգային խղճամիտ դէմքերու ԱՆՆԱԽԱՊԱՇԱՐ եւ ԱՆԿԱԽ խորհուրդը:

Դ. Իրենց որոշումներուն մասնակից դարձուցած ըլլալին Իսրայէլի հայ գաղութին ներկայացուցիչները:

Եթէ վանական իշխանութիւնը այս փայլերը առած ըլլար համաձայնագիրները ստորագրելէ ԱՌԱՋ, Ս. Յակոբը կը շահէր, հայկական Երուսաղէմը կը փայլէր:

Արդար ըլլալու համար պէտք է յայտնենք որ 1990ի առաջին ամիսներէն պատրիարքարանը ունեցած է ամերիկահայ երեք ազգայիններէ բաղկացած ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԻ մը, որուն գոյութեան նոր միայն տեղեկացանք, բայց որուն պաշտօնին եւ դերին շուրջ լռութիւն կը տիրէ անհասկանալիօրէն:

Հայկական Երուսաղէմի երեք կալուածներուն շուրջ գծուած մոռյալ պատկերին միակ լուսաւոր կէտը Խորհրդատու Յանձնախումբն է: Պէտք է գայն մութէն ... լոյսին բերել, որովհետեւ անոր նման մարմիններ պարտին պաշտպանութեան գէնք մը ըլլալ ազգապատկան կալուածներու վրայ շանսն ունենալու յարձակման դէմ:

Մ. ՀԱՅԿԵՆՑ